

חלוקת ניהול משק החלב

התקינה. בעל-החווה גם אחראי על הכנת השחת והתחמין ועל כל עבודות החווה, דשנים ועיבודים. כתשלום עבור עבודתו מקבל החולב 29% מההכנסה החדשית עבור החלב, מחצית מהערך של המבכירות שגודלו לתחלופה ומחצית מההכנסה עבור עגלים שפוטמו. היות וזוהי רק דרך לתשלום שכר ולא שותפות, בעל-החווה שומר לעצמו זכות לנהל את החווה ולפקח עליה.

ההסכם לפיו מקבל החולב 39% מההכנסה מקובל יותר מזה שתואר לעיל. לפי הסכם זה הוא אחראי לפרות ולכל העבודה השוטפת בחווה וכן לתחזוקה ולשיפורים. כיון שעליו לבצע עבודות נוספות הוא מקבל 39% מההכנסה עבור החלב וכן מחצית מההכנסה עבור מכירת עגלים ומחצית מערך של המבכירות.

בעל-החווה מספק את הפרות, מכונות, ציוד, זרעים וזבלים ושומר לעצמו זכות לפקח על החווה ולנהלה. ההוצאות עבור עבודה נוספת בקציר ירק לשחת ותחמין מחולקות שווה בשווה בין בעל-החווה לחולב.

סכמה זו מכוסה על-ידי החוק מכיון שהיא פופולרית מאוד ומכיון שהחולב הינו למעשה עובד של בעל-החווה. מקובל בניו-זילנד, שאנשי ציירים עובדים 3–4 שנים כבוקרים ולומדים את המקצוע ולאחר מכן מתקשרים בהסכם מעין זה עם בעל-חווה כלשהיא.

לאחר 5 שנים של עבודה יכול חולב לחסוך סכום כסף המספיק לרכישת עדר פרות, אולם אדמה היא יקרה מאוד וחכירה אינה מקובלת. כדי לפתור את בעייתם של אנשים אלה התפתחה הסכמה של 50% לצורת שותפות זו אין מעמד בחוק ופרטיה מעובדים בכל מקרה בנפרד ולפי תנאי החווה בה מדובר. בדרך כלל, החולב מספק את הפרות ואת התחלופה וכן את המכונות והציוד, אף על פי שבחנות מרעה או באזורים בהם החורף קצר המיכון הדרוש הוא מועט ולרוב מתקשרים עם קבלנים להכנת השחת והתחמין. החולב מבצע את כל עבודות החווה ומשלם עבור הדשנים (בד"כ דשן זרחני ומעט דשן אש)

חלוקת ניהול משק החלב נהוגה בניו-זילנד כ-50 שנה, והיא מעוגנת בחוק מאז 1937. ישנם 3 סוגי הסכמים לביצועה: הסכמים לפיהם החולב מקבל 29% או 39% מההכנסה, והמעוגנים בחוק, והסכם לפיו הוא מקבל 50% מההכנסה והנערך כהסדר בין בעל-החווה לחולב.

ההסכם הראשון נעשה רק במקרים בהם בעל-החווה מספק את עדר הפרות ותפקידו של החולב מוגבל לחליבת הפרות ולהזנתן. אין זו שותפות והחולב גם אינו דייר, אלא זוהי דרך אחרת לתשלום משכורת.

לפני חתימת ההסכם זכותו של החולב לקבל מידע על תנובת החלב של העדר בשלוש השנים האחרונות ובעל-החווה חייב לספק מידע זה. כן הוא מתחייב לשמור על גודל מינימלי של העדר ועל המספר הנחוץ של פרות לתחלופה.

בעל-החווה אחראי להספקת ציוד החליבה, והחולב חייב לטפל בו כראוי ולשמרו במצב תקין. החליבות מבוצעות לא יאוחר מ-05.00 ומ-16.00 והפרות מוצאות לחצרות לא יאוחר מ-08.00. החולב מספק כלים ומכשירים שונים הדרושים לעבודה השוטפת ומשלם עבור צריכת החשמל בעת החליבה.

בעל-החווה, שהוא גם בעל העדר, משלם עבור כל הבדיקות ומספק לעדר פר או משלם עבור ההזרעה המלאכותית. הוא רשאי לערוך בירור בין המבכירות המיועדות לתחלופה.

בניו-זילנד אין מאביסים לפרות בדרך כלל מזון-מרוכז, אולם אם בעל-החווה והחולב מגיעים למסקנה, כי עליהם לספק לפרות מזון-מרוכז, אזי ההוצאה מתחלקת ביניהם לפי תנאי ההסכם; 29% על החולב ו-71% על בעל-החווה. ההוצאה על מזון קנוי עבור העגלים מתחלקת שווה בשווה.

אם העדר הוא גדול והחולב נזקק לעוזרים, מספרם נקבע מראש והחולב צריך להכין חולבים-מחליפים לו ולעוזריו למקרה של מחלה או יציאה לחופשה. בעל-החווה מספק לחולב בית מגורים ברמה נאותה וזה האחרון אחראי על החזקתו

החוה, המשקיע כ-960,000 ל"י (60,000 ל"י ש) בחוה בת 600 דונם, מסתכמת גם היא ב-80,000 ל"י (5,000 ל"י ש). מהכנסה זו הוא משלם מיסי קרקע בסך 8-12 ל"י לדונם (2-3 ל"י ש לאקר) ואת תיקוני הבנינים והציוד.

צורות אלו של שיתוף מאפשרות לאדם צעיר, שרכש את המקצוע אך אין בידיו קרקע, לזכות בהכנסה ניכרת, ומצד שני לאכזר הזקן, שאין בכוחו להמשיך ולהחזיק את החוה, לפרוש מעבודתו ויחד עם זאת לזכות בהכנסה מתקבלת על הדעת. הסכמים אלה זוכים להצלחה מרובה. לא ברור אם אפשר לאמץ צורות אלו לתנאים השוררים בבריטניה, אולם הגיע הזמן לנסות.

תרגם מ-Farmers Weekly

חוברת 16 במאי 1975

והביא לדפוס

ד"ר אורי לבון

לגני, אך לא דשן חנקני). אם משתמשים במזון מרוכז (נדיר למדי) — החולב אחראי לרכישתו. הדבר נראה מוזר, שאדם יכול לחסוך בפחות מ-10 שנים ממשכורת של בוקר לרכישת 100 פרות. אולם בני-זילנד מחיר הבקר נמוך למדי וניתן ללוות בבנק חלק מהסכום הדרוש לרכישתו. במחירים הנוכחיים של חלב — 0.50 ל"י לליטר (13p גלון) — פרה המניבה 3,600 ליטר (800 גלון) בשנה מכניסה יותר מ-1,800 ל"י (110 ל"י ש), ו-50% מההכנסה מעדר של 100 פרות מסתכמים ב-80,000 ל"י (5,000 ל"י ש) לערך. לאחר תשלום ההוצאות השונות נשארת בידיו הכנסה נקיה של 40,000-48,000 ל"י (2,500-3,000 ל"י ש) מהחלב וממכירת עגלים.

בעל-החוה מספק את הקרקע, מגורים ובניינים משק. ערכה של חוה טובה הוא לערך 1,600 ל"י (100 ל"י ש) לדונם, וניתן להחזיק עדר של 100 חולבות על שטח של 600 דונם. הכנסתו של בעל-

הצילו אותנו מחידושים

רשת, בראש ובראשונה, להכירו היטב ולדעת כיצד לתחזק ולטפל בו. עלי להודות, כי מאז עבדתי במכון החליבה, לפני 14 שנה, לא נתקלתי במשקים שלנו בתודעה של אחזקה וטיפול, ואפילו הבדיקות הפשוטות אינן מתבצעות. כיצד אפשר לסמוך על חולבים המסתמכים רק על נורות אדום-מזל וירוקות? לדעת, כל החידושים וההמצאות וכל האלקטרוניקה שבעולם לא יעזרו להם. אינני, חס וחלילה, נגד חידושים, אולם צריך לדעת קודם כל כיצד לבדוק שמן במשאבה לפני החליבה, להסתכל על מד הלחץ ולספור את פעימות הפולסטורים, ולא להתפעל מכל ציוד חדיש שצץ בשוק ולהזמין.

יש להתזרז מיד את הפיקוח וההדרכה, שהיו נהוגים במשקים מטעם התאחדות מגדלי בקר, לפני הכנסת כל ציוד חדש ולפני שיהיה מאוחר מדי.

עובדיה גמיל

ש.ה.מ., לכיש

24.11.75

לאחרונה הולך וגובר מספר החידושים וההמצאות בציוד החליבה; חלקם שייך לציוד עצמו וחלקם למיכון.

אינני רוצה להכנס לפולמוס לגבי חיוניותו של הציוד, מחיריו ומחירי חלקי החילוף שלו, האם הציוד הוכיח את עצמו או שהוא חוסך זמן עבודה, האם הוא פותר את בעיית דלקות העטין, כיצד הוא משפיע על טיב החלב, האם הוא אמין ועוד. אולם חשוב לבדוק האם הציוד אינו מסובך והאם הוא קל ונוח לטיפול ואחזקה.

רוב המשקים מכניסים את הציוד בטענה שמספר העובדים במשק אינו מספיק, הם מתחלפים במהירות ורבים הם בני הנוער והמתנדבים העובדים ברפת. דווקא בגלל סיבות אלה יש להזהר מהכנסת כל ציוד חדיש ללא בדיקה יסודית.

לצערי, רוב החולבים הנ"ל אינם יודעים לחלוב ואינם מבינים את עקרונות החליבה של המכונה הפשוטה. כיצד אפשר יהיה לסמוך עליהם בהפעלת ציוד חדש ומסובך? הפעלת ציוד חדש דו-